

GİDEREK ARTAN TEHLİKE: KURUSIKI SİLAHLAR

A growing danger: Blank cartilage guns

Mustafa M. ARSLAN¹, Ramazan KARANFİL², Ramazan AKÇAN³,
Necmi ÇEKİN^{1,3}

Arslan MM, Karanfil R, Akçan R, Çekin N. Giderek artan tehlike: Kurusıkı silahlar. Adli Tıp Bülteni, 2007;12(1):21-24

ÖZET

Kurusıkı silahlar, namlularında yapılan basit bir işlem ile daha etkin hale getirilebilmekte, ciddi yaralanma ve ölümlere yol açabilmektedir. Bu çalışma ile ülkemizde kullanımı giderek artan kuru sıkı silahların tehlikesine dikkat çekilmesi amaçlanmıştır.

Adli Tıp Kurumu Adana Morg İhtisas Dairesi'nin Ocak-Kasım 2006 tarihleri arasındaki kayıtları incelenerek, kuru sıkı silahla yaralanması sonucu öldüğü bildirilen olgular çalışma kapsamına alındı. Saptanan 5 olgunun erkek olduğu, yaşlarının 25-40 arasında değiştiği, 4'ünün cinayet ve 4 atışın uzak atış mesafesinden yapılmış olduğu tespit edildi. Bildirilen olgularda ve yaptığımız çalışmada; kuru sıkı bilyelerinin, uzak atış mesafesinde de öldürücü lezyonlar oluşturdukları ve çok nadiren vücudu terk ettikleri saptanmıştır. Diğer dikkat çeken bir nokta; bu silahların yiv-set özelliklerini taşımadıklarından dolayı balistik değerlerinin kısıtlı olduğu ve bu nedenle faili meçhul kalacak cinayetlerin artmasına neden olacağı endişesidir.

Sonuç olarak; bu tür silahların satılması, bulundurulması ve kullanılmasına yönelik kararların alınması il valilikleri tarafından değil, tüm ülkenin bir sorunu kabul edilerek yasal düzenlemelerin yapılması gerektiği kanaatindeyiz.

Anahtar kelimeler: Kurusıkı silahlar, adli tıp, cinayet.

SUMMARY

Blank cartridge guns can be altered as harmful handguns with a simple modification in their barrel. As a result, these guns may inflict serious and potentially life threatening injuries. In this study, it is aimed to draw attention to risks of blank cartridge guns of which use becoming more common.

The records of the Council of the Forensic Medicine Adana Group Administration were used. Five cases of deaths due to modified blank cartridge guns injuries during the period of January 2006 and November 2006 were analyzed.

All of the victims were male, and their ages ranged between 25 and 40 years. Four (80%) of all cases were recorded as homicide and in these cases shot were from a wide distance. In this study, it is determined that, blank cartridge guns can, even in shot from wide distance, cause fatal injuries, and blank cartridges could rarely exit from body. Since the ballistic value of this kind of weapons is limited, the possibility of increase in number of unsolved homicides should be considered.

In conclusion, the restriction of the sale, possession and use of this kind of weapons by local authorities and governorship is not enough. This issue should be considered a widespread problem of our country and comprehensive legal regulations should be set up.

Key words: Blank cartridge guns, forensic medicine, homicide.

¹ Adli Tıp Kurumu Adana Grup Başkanlığı, Adana

² Kahramanmaraş Devlet Hastanesi, Kahramanmaraş

³ Çukurova Ü. Tıp Fakültesi Adli Tıp AD, Adana

GİRİŞ VE AMAÇ

İnsan vücudunda ciddi yaralar oluşturabilmeleri ve uzak mesafelerden de etkili olmaları nedeniyle adli tıp uygulamalarında, ateşli silahlar ile meydana gelen yaralanma ve ölüm olaylarına çok sık rastlanmaktadır.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de ateşli silahların temin edilmeleri yasal düzenlemelerle kısıtlanmıştır. Ancak kurusıkı tabancaların 18 yaşını dolduran herkes tarafından bir ikametgah ve nüfus belgesiyle temin edilebilmesi, ayrıca 6136 sayılı Ateşli Silahlar Kanunu kapsamında tutulmadığı için ruhsata tabi olmaması, kurusıkı silahların artmasına neden olmaktadır (1).

Kurusıkı silahlar, şekil ve çalışma prensibi açısından gerçek tabancalara çok benzemektedir ve özellikle kişisel savunma amacıyla geliştirilmiştir. Ancak bu silahlar, namlularında yapılan değişikliklerle oldukça etkin silah haline getirilebilmektedir (2). Türkiye genelinde 1 milyon 800 bin kişide kurusıkı silah mevcut olduğu ve her yıl yaklaşık 180 bin adet de yeni silah üretildiği belirtilmektedir (3). Dünya’da ateşli silahlar ile ilgili en katı yasalara sahip olduğu bilinen İngiltere’de kurusıkı silah bulundurması için ruhsat gerekmemekte ve 14 yaş altı çocukların 21 yaş ve üzeri bir yetişkin gözetiminde bu silahları kullanabilmelerine izin verilmektedir. İngiltere’de evlerde yaklaşık 4 milyon kuru sıkı silah bulunduğu belirtilmektedir(4).

Bu çalışmada; modifiye edilmiş kurusıkı tabanca ile meydana gelen yaralanma ve ölüm olaylarındaki artış göz önünde bulundurularak, büyümekte olan bu soruna toplumun ve yetkililerin dikkati çekilmesi amaçlanmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Adli Tıp Kurumu Adana Grup Başkanlığı’nda 2006 yılında otopsi yapılan olgular incelenmiştir. Bunlardan kuru sıkı tabanca ile yaralanma sonucu öldüğü belirlenen 5 olgu çalışmaya dahil edilmiştir. Olguların her biri ayrı olarak yaş, cinsiyet, orijin ve yara özelliklerine göre değerlendirilmiştir. Olgu özellikleri, kuru sıkı tabancaların yaygınlığı ve oluşturdukları yaralanmalar literatür eşliğinde tartışılmıştır.

BULGULAR

Olgu 1

40 yaşında, erkek, orijini cinayet, su kanalı içerisinde ölü olarak bulunduğu, bulunduğu yerden 500 m mesafeye kadar aralıklı kan lekelerinin olduğu, otopsisinde; oksipital bölgede 4x7mm’lik bir alanda kısmen birbiri içe-

risine geçmiş yan yana iki adet ve bu yaranın hemen komşuluğunda aynı vasıfta 3x5mm’lik bir alanda iki adet olmak üzere toplam 4 adet bitişik atış mesafesinde ateşli silah yarası mevcut olduğu, beyin dokusu içinden 4mm çapında, forme, sarımtırak renkte 4 adet kurusıkı bilyesi elde edildiği, toksikolojik analizinde alkol, uyutucu-uyuşturucu ve diğer toksik maddelerden hiçbirisinin bulunmadığı, kişinin ölümünün modifiye edilmiş kurusıkı tabanca ile oluşan ateşli silah yaralanmasına bağlı kafatası kemik kırığı ile birlikte beyin kanaması ve beyin doku harabiyeti sonucu meydana gelmiş olduğu saptandı.

Olgu 2

25 yaşında, erkek, orijini cinayet, kavga esnasında kafasından ateşli silah ile yaralandığı, 1 haftalık tedavi sonrasında öldüğü, otopsisinde; sağ temporalde çevresinde ve kemik üstünde atış artıkları bulunmayan ateşli silah giriş yarası, frontal önde künt travmatik yara mevcut olduğu, sağ temporalden giren kurusıkı mermisinin beyin dokusunu kat ederek sol temporal kemiği kırdığı, buradan 4mm çapında, forme, sarımtırak renkte 1 adet kurusıkı bilyesi elde edildiği, kişinin ölümünün modifiye edilmiş kurusıkı tabanca ile oluşan ateşli silah yaralanmasına bağlı kafa kemiği kırığı ile birlikte beyin kanaması ve beyin doku harabiyeti sonucu meydana gelmiş olduğu saptandı.

Olgu 3

26 yaşında, erkek, orijini cinayet, otoparkçılarla tartışma nedeniyle ateşli silah ile yaralandığı ve olay yerinde öldüğü, otopsisinde; göğüs sağda ve glans peniste, çevresinde ve cilt altında atış artıkları bulunmayan ateşli silah yarası mevcut olduğu, göğüsten giren bilyenin sağ akciğer, kalp, sol diafragmaı kat edip dalak kapsülünde sonlandığı, buradan 4.7mm çapında, forme, sarı renkli bir adet kurusıkı bilyesi elde edildiği, glans penisten giren bilyenin cilt altı yumuşak doku seyirle sağ inguinalde kas içinde sonlandığı, buradan aynı vasıfta bir adet kurusıkı bilyesi çıkarıldığı, toksikolojik analizde alkol, uyutucu-uyuşturucu ve diğer toksik maddelerden hiçbirisinin bulunmadığı, kişinin ölümünün modifiye edilmiş kurusıkı tabanca ile oluşan ateşli silah yaralanmasına bağlı iç organ yaralanması ve iç kanama sonucu meydana gelmiş olduğu saptandı.

Olgu 4

27 yaşında, erkek, orijini intihar, kendi evinde kuru sıkı tabanca ile intihar ederek kaldırıldığı hastanede 1 gün-

lük tedavi sonrasında öldüğü, otopsisinde; sağ temporal bölgede, cilt altında ve kemik üstünde atış artıkları bulunan 4mm çapında ateşli silah giriş yarası mevcut olduğu, beyin dokusu içinde 4mm çapında forme, sarımsak renkli, yuvarlak 1 adet kurusıkı bilyesi elde edildiği, toksikolojik analizinde; kanda 1399 ng/ml amfetamin bulunduğu, alkol saptanmadığı, kişinin ölümünün modifiye edilmiş kuru sıkıtabanca ile oluşan ateşli silah yaralanmasına bağlı kafa kemiği kırığı ile birlikte beyin kanaması ve beyin doku harabiyeti sonucu meydana gelmiş olduğu saptandı.

Olgu 5

38 yaşında, erkek, orijini cinayet, tartıştığı şahıs tarafından ateşli silah ile yaralandığı, kaldırıldığı hastanede eks duhul kabul edildiği, otopsisinde; sol el bileği dış yanda, batın sol yanda ve lomber orta hattın sağında 0.5 cm çapında ateşli silah yarası mevcut olduğu, batın sol yandan giren bilyenin ince barsak, vena cava inferior ve abdominal aortu kat ederek batın sağ yanda cilt altında sonlandığı, lomber bölgeden giren bilyenin cilt altı seyirle batın sağ yanda yumuşak doku içinde sonlandığı, sol el bileğinde tarif edilen kurusıkı mermisinin büyük damar, sinir ve osseoz patolojik değişim oluşturmadan cilt altında sonlandığı, bu üç bölgeden forme, metalik renkli, 4mm çapında 3 adet kurusıkı bilyesi elde edildiği, kimyasal incelemeler sonucunda sol el bileğindeki atışın uzak, diğer iki atışın yakın atış mesafesinden yapılmış olduğu, toksikolojik analizde alkol, uyutucu-uyuşturucu ve diğer toksik maddelerden hiçbirisinin saptanmadığı, kişinin ölümünün modifiye edilmiş kurusıkı tabanca ile oluşan ateşli silah yaralanmasına bağlı iç organ ve büyük damar yaralanmasından gelişen iç kanama sonucu meydana gelmiş olduğu kanaatine varıldı.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Kurusıkı tabancaları genel olarak zararsız kabul edilmekle birlikte, öldürücü olma potansiyelleri mevcut olup bu yaralanmalar genç erişkin erkeklerde daha sık görülmekte ve sürekli artış göstermektedir (4). Yapılan çalışmalarda erkeklerin belirgin derecede fazla olduğu ve orijin olarak ölümlerin çoğunlukla kaza sonucu meydana geldiği belirtilmektedir (5,6). Üzün ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada; 35 olgudan 33'ünün erkek olup 9 olgunun cinayet orijinli olduğunu, 17 olgunun orijini hakkında bilgi bulunmadığı, ekspertiz raporlarında silahların modifiye edilmiş olduklarını saptanmıştır (7). Olgu-

larımızın hepsinin erkek ve 25-40 yaşları arasında olması literatür ile uyumlu bulunmuştur. 4 olgunun cinayet, 1 olgunun intihar orijinli olması ülkemizde yapılan çalışmalarla uyumlu olmasına rağmen, başka ülkelerde yapılan çalışmalar ile tezatlık göstermektedir. Ülkemizde modifiye edilmiş kurusıkı silahların cinayet işlemede daha sık kullanılması dikkat çekici bulunmuştur.

Literatürde kurusıkı tabancaların bitişik veya bitişikçe yakın atış mesafesinde öldürücü nitelikte yaralanmalara sebep olduğu (6), namlularında yapılan bir değişikliklerle mermi atar hale getirilerek uzak atış mesafesinde de ölümcül lezyonlar oluşturduğu ve bunların cinayet amaçlı kullanımında artış olduğu bildirilmektedir (7,8). Cinayet orijinli 3 olgumuzda uzak atış mesafesinin tespit edilmiş olması ve ayrıca 3 olguda birden fazla atış sayısının tespit edilmesi bu görüşü desteklemektedir.

Kurusıkı silahlarla yapılan atışlarda özellikle kafa, boyun ve göğüs bölgelerine isabet eden yaralanmaların ölümcül olabileceği bildirilmiştir (9). Yapılan çalışmalarda; yaralanmaların çoğunlukla baş-boyun bölgesinde lokalize olduğu, vücudun diğer bölgelerinde daha az sıklıkta meydana geldiği bildirilmiştir (4,7). Günaydın ve arkadaşlarının sundukları 2 olguda yaraların göğüs (1), İkizceli ve arkadaşları sundukları olguda lezyonun boyun bölgesinde olduğunu tespit etmişlerdir (2). Olgularımızda ise toplam 11 atıştan 6'sının kafa bölgesine yönelik olduğu görülmüştür.

Modifiye edilmiş kurusıkı tabancalar ile oluşan yaralanmalardaki önemli bir nokta traje oluşturan kurusıkı bilyelerinin vücudu terk edip etmediğidir. Üzün ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada; 38 atışta çıkış lezyonu bulunmadığı, sadece ekstremitelere isabet eden bir olguda çıkış lezyonu olduğu saptanmıştır. Günaydın ve arkadaşlarının (1) sundukları 2 olguda da kurusıkı fişeklerinin vücut içinde kaldığını bildirmişlerdir. Çalışmamızda; 11 atıştan sadece ekstremitelere isabet eden 1 atışın çıkış yarası mevcut olup, diğer 10 adet kurusıkı bilyelerinin vücut içinde olduğu saptanmıştır. Bulguların uyumlu olmasını da göz önünde bulundurarak; özellikle kafatasında ateşli silah mermi çekirdeğinin ve kurusıkı bilyelerinin oluşturdukları lezyonların ayırımında bu tespitlerin değerlendirilmesi gerektiği görüşündeyiz.

Kurusıkı tabancaları 6136 sayılı ateşli silahlar kanunu kapsamına girmemektedir. 2521 sayılı kanunun uygulamasına ilişkin yönetmeliğin 10'uncu maddesi gereğince; Satıcılık (Bayilik) Belgesi verilen işyerlerince satışı yapı-

lan kurusıkı ses ve gaz tabancalarının ruhsata bağlanması, taşınması veya bulundurulması konusunda İl Valilikleri tarafından 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu hükümleri çerçevesinde kararlar alınabilmektedir (10). Örneğin Sinop Valiliği'nin aldığı karar ile, 18 yaşın üstünde olan bir kişi, nüfus cüzdanı ve fotokopisiyle birlikte bayilikten bu silahı alabilmektedir (11). Günümüzde gasp, kapkaç, hırsızlık gibi olayların artmasıyla insanlar kendilerini savunmak veya güvende hissetmek gerekçesiyle bu silahları kolayca temin edebilmektedir.

Bu silahların etkileri, yaygınlığı ve basit bir işlem ile modifiye edilerek ne kadar tehlikeli hale geldikleri konusunda yetkililerin bilgilendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca bu silahlarda yiv-set bulunmadığından kuru sıkı bilyelerinin hangi silahtan atıldıkları tespit edilemeyeceğinden, bu silahlarla işlenen cinayetlerin çözülmesinde sorun oluşacaktır.

Sonuç olarak; bu silahların bulundurulması ve kullanılmasının kısıtlanmasına yönelik yasal düzenlemelerin yapılmasının şart olduğu kanaatindeyiz.

KAYNAKLAR

1. Günaydın İG, Demirci Ş, Doğan KH. Kurusıkı gaz tabancasıyla meydana gelen ölümler: İki olgu sunumu. 12. Ulusal Adli Tıp Günleri Kitabı 2005:251-255.
2. İkizceli İ, Avşaroğulları L, Sözüer EM, Özdemir Ç, Tuğcu H, Sever H, Duymaz H. Kurusıkı tabanca atışı sonucu gelişen juguler ven yaralanması. Ulusal Travma Dergisi 2005:254-257.
3. <http://www.aksiyon.com.tr/detay>. Sayı 563 Erişim Tarihi:19.09.2005
4. Ceylan H, McGowan A, Stringer MD. Air weapon injuries: A serious and persistent problem. Arch Dis Child 2002;86:234-235.
5. Milroy CM, Clark JC, Carter N, Ruddy G, Rooney N. Air weapon fatalities. J Clin Pathol 1998;51:525-529.
6. Clarota F, Vaza E, Papin F, Clin B, Vicomte C, Proust B. Lethal head injury due to tear-gas cartridge gunshots. Forensic Sci Int 2003;137:45-51.
7. Üzün İ, Büyük Y, Ağrıtmış H, Kır Z. İstanbul'da Kurusıkı Silah Kaynaklı Ölümler. 2. Ulusal Adli Tıp Kongresi. Poster Sunumu. 30 Nisan-02 Mayıs 2006.
8. Rabl W, Riepert T, Steinlechner M. Metal pins fired from unmodified blank cartridge guns and very small calibre weapons-technical and wound ballistic aspects. Int J Leg Med 1998;111:219-23.
9. Giese A, Koops E, Lohmann F, et al. Head injury by gunshots from blank cartridges. Surgical Neurology 2002;57:268-277.
10. http://www.egm.gov.tr/Asayis/sss_ruhsat.asp. Erişim Tarihi 10.11.2006
11. Sinop Valiliğinin Kurusıkı Ses Ve Gaz Tabancaları İle Kelebek Tabir Edilen Bıçaklar Ve Benzeri Aletlerle İlgili Düzenleyici Hükümlere Dair Kararı. Karar Tarihi: 06/06/2006. Karar No: 2006/02.

İletişim

Dr. M. Mustafa Arslan
Adli Tıp Kurumu Adana Grup Başkanlığı
Seyhan/ ADANA
E-posta: mmustafaarslan@yahoo.com